

Försvarsmaktens budgetunderlag för 2020

1. PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	2
1.1. PLANERINGSLÄGET	2
1.2. NY FINANSIELL STYRMODELL, VERKSAMHETSÖVERGÅNG M.M.	4
2. FÖRSLAG TILL VERKSAMHET I PERIODEN 2020-2022	6
2.1. ORGANISATORISKA FÖRÄNDRINGAR	6
2.2. INSATSER	7
2.3. UPPBYGGNAD AV INSATSORGANISATIONEN OCH BEREDSKAP	8
2.4. UTVECKLING.....	10
2.5. ÖVRIG DIMENSIONERANDE VERKSAMHET	10
2.6. FREDSFÄRMJANDE VERKSAMHET M.M.	11
2.7. STÖD TILL SAMHÄLLET	11
2.8. UTVECKLING AV TOTALFÖRSVARET	12
2.9. PERSONALFÖRSÖRJNING	12
3. FÖRSLAG TILL FINANSIERING	13
3.1. FÖRSLAG TILL ANSLAGSFÖRDELNING.....	13
3.2. ÖVERVÄGANDEN KRING ANSLAGSFÖRDELNING	14
3.3. AVGIFTER OCH ANDRA INKOMSTER	15
3.4. RÄNTEKONTOKREDIT, ANSLAGSKREDIT OCH ANSLAGSSPARANDE.....	18
4. FÖRSLAG TILL FÖRÄNDRINGAR I FÖRORDNINGAR	19
4.1. FÖRSLAG TILL ÄNDRING I FÖRORDNINGEN (2007:1266) MED INSTRUKTION FÖR FÖRSVARSMAKTEN	19

1. Planeringsförutsättningar

1.1. Planeringsläget

Försvarsmakten bedömde i budgetunderlaget för 2019 att de tidigare gällande ekonomiska ramarna medförde att myndigheten varit tvungen att ställa in angelägen verksamhet samt nedprioritera eller senarelägga projekt och investeringar.

För att begränsa nedgången i förmåga och fortsätta förmågeökningen av beslutad organisation samt skapa förutsättningar för en fortsatt utveckling efter 2021 hemställde Försvarsmakten i budgetunderlaget för 2019 bland annat om utökade ekonomiska anslagsnivåer i perioden 2019-2021. Den budget riksdagen beslutade i december 2018 omfattar huvuddelen av dessa ekonomiska tillskott vilket skapar förutsättningar att fortsätta mot den eftersträvade förmågeökningen av beslutad organisation.

Försvarsmaktens planering för åren 2020-2022 bygger på att nuvarande organisation, och dess förmågor, ska bibehållas så långt som möjligt. Avsikten är att skapa handlingsfrihet och möjlighet att långsiktigt utveckla Försvarsmaktens förmåga.

Planeringen skiljer sig från tidigare år på flera avgörande sätt vad gäller den metod som använts. Den nya finansiella modell som gäller från 1 januari 2019, tillsammans med en ny ansvars- och anslagsfördelning, ger väsentligt andra förutsättningar för planeringsarbetet (se avsnitt 1.2 nedan). Härtill kommer att den samlade risken i planeringen har reducerats, bland annat mot bakgrund av att de rekommendationer Statskontoret och Ekonomistyrningsverket gett i stort har implementerats.¹

Försvarsmakten har i planeringen utgått från Finansutskottets betänkande². Med anledning av rekommendationer från Ekonomistyrningsverket³ och regeringens styrning i regleringsbrevet för 2019 är den så kallade överplanering som tidigare funnits i investeringsplanen för samhällsinvesteringar borttagen och investeringsplanen visar förväntat (prognostiserat) utfall för de olika objekten inom den tilldelade ekonomiska ramen. De reduceringar och senareläggningar som skedde mellan budgetunderlaget för 2019 och det kompletterande budgetunderlaget för 2019 har återlagts. Huvuddelen av det som utgjorde grund för Försvarsmaktens hemställan i budgetunderlaget för 2019 har därefter kunnat återläggas, dock inte i samtliga fall vid den tidpunkt som utgjorde grund för hemställan. Huvuddelen av åtgärderna har senarelagts med ett till två år. Slutligen har Försvarsmakten, där det varit möjligt, inplanerat delar av ytterligare behov. Den del av hemställan i

¹ När planeringen möter verkligheten – Försvarsmaktens interna ledning, styrning och uppföljning, Statskontoret 2018:27 samt ESV:s bedömning av ändamålsenligheten i Försvarsmaktens investeringsplan, ESV 2018-00176.

² Statens budget 2019, bet. 2018/19:FiU1.

³ ESV:s bedömning av ändamålsenligheten i Försvarsmaktens investeringsplan, ESV 2018-00176.

föregående budgetunderlag som omfattade ekonomiska medel för ”tidiga beslut”⁴ har inte kunnat inplaneras.

De ekonomiska tillskotten har i närtid till stor del riktats mot att återlägga åtgärder och verksamhet som Försvarsmakten sedan en längre tid tillbaka successivt tagit bort och reducerat. En faktor som påverkat årets planering är att Statens pensionsverk under hösten 2018 inkommit med en förändrad prognos för pensionsavgifter som påverkat Försvarsmaktens planering. Enligt denna prognostiseras de kollektivt avtalade avgifterna öka med cirka 330 miljoner kronor årligen. En annan faktor som begränsat möjligheten att inplanera ytterligare materielanskaffning är det aktuella beställningsläget där ett fåtal större anskaffningar medför stora låsningar i planeringen. Detta gäller dels i närtid, dels i perioden 2023-2025.

Överplaneringen i investeringsplanerna syftade bland annat till att säkerställa att tilldelade medel kunde upparbetas i de fall projekt försenades. Detta kommer nu istället att hanteras genom en separat produktionsplanering. Överplaneringen har kunnat reduceras i sin helhet utan behov av senareläggningar, främst av följande anledningar:

- Försvarsmakten och Försvarets materielverk har tillförts utökade ekonomiska medel för anskaffning och vidmakthållande av materiel och anläggningar. Regeringen har i sin styrning inte riktat de tillförda medlen till specifika anskaffningar.
- Betalningslinjalen för anskaffning av JAS 39 E har, efter dialog mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk, justerats genom tillämpning av ett så kallat enhetspris.
- Nettoeffekten av Försvarets materielverks prisomräkning, den priskompensation Försvarsmakten erhöll i regleringsbrevet samt den reservation som fanns i Försvarsmaktens investeringsplan, för att hantera effekterna av att omräkna till prisläge 2019, har varit positiv.

Förändringen ger en stabilare planering men innebär samtidigt ett behov av politiska beslut i enlighet med den utredning⁵ som ligger till grund för vald modell för materielinvesteringar, för att tilldelad ekonomi ska kunna omsättas i föreslagna investeringar. Förändrade förutsättningar bedöms behövas vad avser anslagssparande, anslagskredit och bemyndiganderam. Regeringens beslut om enskilda materielobjekt måste vidare fattas i sådan tid att Försvarsmakten ges möjlighet att kontinuerligt tidigarelägga beställningar för att balansera förseningar i andra be-

⁴ Försvarsmakten hemställde i budgetunderlaget för 2019 om utökade anslagsnivåer för att påbörja anskaffning mot den målbild som var beskriven i myndighetens perspektivstudie. De områden som ingick i Försvarsmaktens hemställan var kopplade till beslutstidpunkter inom budgetunderlagsperioden men med effekt i kommande försvarspolitiska inriktningsperiod, därav benämningen ”tidiga beslut”.

⁵ Betänkande av investeringsplanering för försvarsmateriel, Investeringsplanering för försvarsmateriel – En ny planerings-, besluts- och uppföljningsprocess, SOU 2014:15.

ställningar. Det övergripande syftet är att kunna upprätthålla produktionen och uppbereda anslagen varje år vilket Försvarsmakten redovisade i budgetunderlaget för 2019 samt den 23 april 2018⁶.

Försvarsmakten har, i enlighet med Ekonomistyrningsverkets rekommendationer, lagt in ytterligare utrymme i investeringsplanerna för att möta effekterna av framtida prisomräkningar och problemet med systematiska köpkraftsförluster vilket får till konsekvens att utrymmet är låst intill dess aktuellt prisläge intas. Utrymmet ska enligt beslutad inriktning utgå från de objektspecifika finansiella risker som finns i avtal för de olika materielobjekten i investeringsplanen. De finansiella riskerna ska prissättas och ingå i den redovisade ekonomin för det specifika materielobjektet. Försvarsmakten har implementerat styrningen i riktlinjer för objektsredovisningar och förutsätter att Försvarets materielverk kommer att redovisa prissatta finansiella risker vid godkännande av offert i kommande beställningar. För de nu gällande avtalen har Försvarsmakten valt att utgå från erfarenhetsvärden och utifrån omsättning fördelat dessa på objektgrupper. Sammantaget ger dessa förändringar bättre förutsättningar att hantera köpkraftsförluster i kommande planering men det grundläggande problemet, det vill säga att pris- och löneomräkningen skiljer sig från hur avtal med leverantörer räknas om, kvarstår. Detta problem behöver fortsatt åtgärdas.

1.2. Ny finansiell styrmodell, verksamhetsövergång m.m.

Från och med 1 januari 2019 har en ny finansiell styrmodell införts inom materiel- och logistikförsörjningen. Grunden för förändringarna är en ändrad ansvarsfördelning mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk. Modellen bygger vidare på att anslagsbelastning inom materieförsörjningen, för beställningar lagda efter 1 januari 2019, ska ske i samband med leverans eller uppberedning av kostnader istället för som tidigare enligt avtalade milstolpar mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk. Förändringarna har varit omfattande och det finns fortsatt vissa osäkerheter avseende storleken på de omföringar som skett för att finansiera Försvarets materielverks förvaltnings- och driftkostnader varför Försvarsmakten kan komma att återkomma med förslag på överföring mellan anslag och anslagsposter.

Den verksamhetsövergång som skedde mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk 1 januari 2019 medför att Försvarsmaktens kostnadsstruktur förändras då kostnader växlar från köp av tjänst till interna förvaltningskostnader. Försvarsmakten kan därför komma att behöva, i likhet med vad som redovisades i budgetunderlaget för 2019, återkomma med förslag till omfördelning mellan anslag och anslagsposter för att kompensera för detta.

⁶ Svar på Remiss avseende underlag till ny finansiell styrmodell för materieförsörjningen och hantering av överplanering, m.m., FM2017-11490:35.

I och med den förändrade finansiella styrmodellen och den genomförda verksamhetsövergången har Försvarsmakten övertagit ansvaret för vidmakthållande av materiel samt uppgiften att upphandla varor och tjänster inom området förbandsverksamhet och beredskap.⁷

Funktioner för beställning och beslutsfattande inom materielförsörjningen har på central genomförandenivå organiserats vid Högkvarteret samt på taktisk nivå organiserats vid försvarsgrensstaberna. Förutsättningar för att kunna ta över det tekniska designansvaret från Försvarets materielverk har skapats, bland annat genom att en Teknisk direktör tillsatts vid Högkvarteret och att Tekniska chefer tillsatts vid försvarsgrensstaber och stridskraftsavdelningar.

Försvarsmakten bedömer att alla materielsystem, i det korta perspektivet, inte bör hanteras på samma sätt avseende vidmakthållande. Detta beror främst på materielsystemens skillnader avseende komplexitet, aktuellt beställningsläge och huruvida materielsystemet innehåller åtagande gentemot annan stat (FMS-case). När det gäller själva genomförandet av vidmakthållande bör nedanstående alternativ användas för att fördela roller mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk:

- Försvarsmakten kan överta genomförande av vidmakthållande i egen regi med egen anställd personal.
- Försvarsmakten kan överta genomförande av vidmakthållande i egen regi men köper konsulttjänst från till exempel Försvarets materielverk.
- Beställning av vidmakthållandestöd av Försvarets materielverk genom köpt tjänst. Försvarets materielverk tillhandahåller tjänsten att köpa/beställa vidmakthållande åt Försvarsmakten.

Försvarsmakten strävar efter att stegvis överta allt större del av genomförande av vidmakthållande i egen regi. Inledningsvis kommer några pilotprojekt inledas under år 2020, i syfte att kunna dra erfarenheter och successivt öka andelen vidmakthållande i egen regi. Försvarsmakten bereder för närvarande vilka dessa pilotprojekt ska vara och valet kommer att inkluderas i den produktionsplanering som sker mot Försvarets materielverk.

Vad avser den förutsättningsskapande verksamheten bedömer Försvarsmakten att det i stor utsträckning handlar om verksamhet kopplat till anskaffning och/eller vidmakthållande och att det därmed bör behandlas på samma sätt som övrig verksamhet av denna karaktär. Det innebär att Försvarsmakten, i enlighet med fattade beslut, även fortsatt har ansvar för att prioritera och dimensionera verksamheten med utgångspunkt i de behov som finns för att utveckla operativ förmåga. Försvarsmakten har även möjlighet att tillgodose behoven genom annan leverantör än Försvarets materielverk.

⁷ 2018-05-31 Fö2018/00745/MFU

Den förändrade ansvarsfördelningen mellan myndigheterna har skett under begränsade tidsförhållanden och med till del osäkra ingångsvärden, exempelvis avseende vilka avtal Försvarsmakten i och med övergången övertar. Försvarsmakten arbetar kontinuerligt för att reducera eventuella risker och ser sammantaget goda förutsättningar för att den nya finansiella styrmodellen och ansvarsfördelningen mellan myndigheterna, efter en kortare övergångsperiod, kan bidra till en ökad effektivitet, tydligare ansvarsförhållanden och möjlighet för Försvarsmakten att bättre styra och kontrollera beredskap och tillgänglighet.

2. Förslag till verksamhet i perioden 2020-2022

2.1. Organisatoriska förändringar

Försvarsmakten föreslog i budgetunderlaget för 2019 utöver inrättande av försvarsgrensstaber som organisationsenheter, vilket genomfördes 1 januari 2019, att dessa taktiska staber även skulle organiseras som krigsförband. Därutöver föreslogs inrättande av det nya krigsförbandet Depå Visby samt ett antal förändringar av strukturen inom lednings- och underrättelseförbanden samt logistikförbanden. Dessa förslag kvarstår enligt tidigare och Försvarsmakten har påbörjat förberedelser för att krigsförbanden ska kunna utvecklas, avvecklas respektive vidmakthållas enligt Tabell 1 nedan. Krigsförband som ska vidmakthållas från 2021 behöver aviseras senast under första kvartalet 2020.

Försvarsmakten lämnar därutöver ett antal nya förslag. I syfte att möta utvecklingen i närområdet behöver luftförsvarsförmågan i brigaderna och stridsgruppen på Gotland stärkas och kompletteras. Som ett led i detta påbörjar därför Försvarsmakten förbandsättning av luftvärnssystemet robot 70/90, med tillhörande personal, genom att utgå från delar som tidigare fanns i förbandsreserven.

Tabell 1 Sammanställning avseende föreslagna förändringar i krigsförband (U=utveckling, V=vidmakthållande, Avv=avveckling).

Krigsförband	2019	2020	2021
Arméförband			
Brigadlogistikbataljon	U/2	U/2	V/2
Brigadledningskompani	U/2	U/2	V/2
Brigadsambandskompani	U/2	U/2	V/2
Brigadluftvärnskompanier	U/3	U/3	V/3
Lednings- och underrättelseförband			
Ledningsplatsbataljon	V/1	V/1	Avv/1
Sambandsbataljon	V/1	V/1	Avv/1
Operativt ledningsförband	U/1	U/1	V/1
Operativt sambandsförband	U/1	U/1	V/1
Arméstab	U/1	V/1	V/1
Marinstab	U/1	V/1	V/1
Flygstab	U/1	V/1	V/1

Krigsförband	2019	2020	2021
Logistikförband			
Logistikbataljon	V/2	V/2	Avv/2
Operativt logistikförband	U/1	U/1	V/1
Teknisk bataljon	V/1	V/1	Avv/1
Sjukvårdsförstärkningskompani	V/2	V/2	Avv/2
Depåförband			
Depå	V/19, U/1	V/20	V/20

Utöver ovan redovisade förslag till förändringar i krigsförbanden föreslår Försvarsmakten även att de befintliga regionala staberna utgör grund för skapande av fyra militärregionstabter som organisationsenheter. De regionala staberna kvarstår dock som krigsförband. Detaljer avseende förslaget framgår av underbilaga 1.1. /1.1

I syfte att skapa en stark ledning i fred, kris och krig fortsätter Försvarsmakten sitt arbete med ledning för ett starkare försvar och påbörjar under 2019 en översyn av Högkvarterets organisation. Denna översyn kan på sikt komma att leda till ytterligare förslag på förändringar i Försvarsmaktens organisation.

2.2. Insatser

Försvarsmaktens bidrag till internationella operationer bör planeras så att långvariga rotationsinsatser med funktions- och ledningsförband undviks för att istället fokuseras mot kortare insatser samt bidrag till kapacitetsbyggande operationer. Vidare bör insatser, som kräver omfattande uppbyggnad av en för svenskt deltagande anpassad infrastruktur, undvikas då kostnaderna för dessa negativt påverkar den operativa effekten av det samlade förbandsbidraget.

Antalet insatser där svensk personal är engagerade bör på sikt reduceras, huvudsakligen i syfte att koncentrera tillhörande stödfunktioner till färre operationsområden för ett mer rationellt nyttjande av disponibla resurser. Kritiska funktioner i Försvarsmakten, såsom uppföljning av säkerhetsläget, logistiskt stöd samt nationell ledning påverkas negativt av nuvarande antal insatser. Den framtida omfattningen av internationella insatser behöver även sättas i relation till en kommande eventuell uppbyggnad av utökad förmåga.

Försvarsmakten förordar deltagande i insatser ledda av Nato, EU och FN i redovisad ordning. Samarbete på operativ och taktisk nivå bör sökas med länder där ett etablerat och fungerande samarbete finns. Dessa länder bör vidare i någon form kunna bidra till säkerheten i vårt närområde. De nordiska länderna, USA, Storbri-

tannien, Frankrike, Tyskland och Nederländerna är här centrala aktörer i enlighet med de överväganden som redovisats i tidigare remissvar.⁸

Vad avser perioden efter 2020 har Försvarsmakten ombetts att redovisa alternativa förbandsbidrag inom ramen för FN-insatser samt EU-ledda träningsinsatser.

Försvarsmakten redovisar i remissvar till regeringen⁹ att omsättnings- och återställningskostnaderna efter förbandsbidraget till MINUSMA kommer att belasta anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* i perioden 2020 till och med 2023.

Nedanstående väpnade insatser är planerade för innevarande år (2019) och antas fortsätta i planeringsperioden.

- MINUSMA (Mali) – Nuvarande förbandsinsats i Mali/MINUSMA avslutas under 2020. Därefter föreslås att staberna fortsatt bemannas med svensk personal.
- RSM (Afghanistan) – främst rådgivare till afghanska säkerhetsstyrkor på regional nivå. Försvarsmaktens strävan är att successivt utveckla förbandsbidraget till att fokusera på att stödja de förmågor som uppfattas ge mest effekt.
- OIR (Irak) – verksamheten omfattar utbildning och träning av de irakiska säkerhetsstyrkorna, bemanning med stabsofficerare till relevanta staber inom operationen samt svarar för skydd och bevakning. Detta syftar både till att öka effekten av utbildningen och till att långsiktigt kunna personalförsörja det svenska förbandsbidraget.

Utöver ovanstående väpnade insatser kommer Försvarsmakten under 2019 att delta med personal i insatserna UNTSO, MONUSCO, MINURSO, UNMISS, UNMOGIP och NNSC. Insatserna bedöms fortsätta även under 2020. Vad avser insatser inom ramen för EU och SSR kommer Försvarsmakten att delta enligt särskilda riksdags- och regeringsbeslut.

2.3. Uppbyggnad av insatsorganisationen och beredskap

Försvarsmaktens för arméstridskraftkrafterna ökar till del krigsförbandens förmåga och tillgänglighet genom övningsverksamhet och materiella åtgärder. Dessutom fortsätter Försvarsmakten att prioritera utvecklingen av de två mekaniserade brigaderna med ingående brigadförband som exempelvis brigadluftvärn, lednings- och logistikförband. Försvarsmakten fortsätter utveckla stridsgrupp Gotland som krigsförband, bland annat genom att förstärka med luftvärnsförmåga. Renovering och modifiering av stridsvagnar och stridsfordon är avgörande för

⁸ *Försvarsmaktens möjligheter till att delta i internationella insatser 2018-2020*, FM2017-15566:1.

⁹ Remissvar angående stöd till EUTM och FN, FM2019-5005:2.

arméns förmåga till väpnad strid vilket fortsätter under perioden. Utvecklingen av luftvärnsförbanden fortsätter enligt plan och initial operativ förmåga uppnås under perioden med nya luftvärnssystem, robotsystem 98.

Försvarsmakten slutför anskaffning av bataljonsartilleri till de fem mekaniserade bataljonerna samt påbörjar anskaffning av pansarvärnsförmåga till de motoriserade bataljonerna. Ytterligare anskaffning av ammunition och reservdelar genomförs och omsättning av arméns ledningsmateriel fortsätter med ökad takt.

Försvarsmakten vidmakthåller fyra ubåtar samt slutför halvtidsmodifiering på två ubåtar typ Gotland. Därutöver fortsätter byggnationen av två ubåtar typ Blekinge. Ett nytt signalspaningsfartyg levereras till Försvarsmakten i perioden och vidmakthållandeåtgärder inleds på HMS Belos. Livstidsförlängning av torped 62 inplaneras i perioden och torped 45 vidmakthålls. Därutöver vidmakthålls sjöminsystemet.

Försvarsmakten planerar för att en projektdefinitionsfas inleds i perioden för framtagandet av nästa generations ytstridsfartyg samtidigt som en projektdefinitionsfas för halvtidsmodifiering påbörjas för korvett typ Visby. Därtill slutförs de livstidsförlängande åtgärderna på två korvetter typ Göteborg (som därefter benämns korvett typ Gävle) för fortsatt tillgänglighet till mitten av 2020-talet.

I perioden inleds såväl halvtidsmodifiering av röjdykarfartyg typ Spårö som livstidsförlängning av minröjningsfartyg typ Koster. Åtgärder och generalöversyn av HMS Trossö inplaneras i perioden. Försvarsmakten fortsätter att fokusera amfibiebataljonen mot sjöoperativ verksamhet där omsättning av sonar 618 inleds och anskaffning av ambulansutrustning till stridsbåt 90 påbörjas i perioden.

Försvarsmakten fortsätter med utveckling av JAS 39E, påbörjar en livstidsförlängning av Tp84 samtidigt som samtliga helikoptersystem vidmakthålls. Åtgärderna medför en fortsatt taktisk transportförmåga, med Tp84 och helikopter, samt återtagande av den sjöoperativa förmågan med helikopter 14. Dessutom påbörjas åtgärder för att höja nivån på skydd av flygbaser samt förmåga till spridning och rörlighet inom flygbas. Försvarsmakten planerar för ett ökat vidmakthållande, för samtliga flygvapenförband, i syfte att öka krigsförbandens tillgänglighet. Försvarsmaktens förmåga till stridsteknisk ledning vidmakthålls genom fortsatt utveckling av interoperabel datalänk (Länk 16).

Försvarsmakten utvecklar ledningsplatsbataljonen och sambandsbataljonen mot stöd för brigad samt strategisk och operativ nivå. Samtidigt utvecklas delar av logistikfunktionens krigsförband mot att kunna stödja förband i brigadstruktur och förband på operativ nivå. Försvarsmakten påbörjar omsättning av delar av sensorkedjan samtidigt som resterande delar vidmakthålls.

Försvarsmakten ökar logistikförbandens förmåga till godshantering genom tillförsel av hanteringsutrustning. Försvarsmakten anskaffar reservdels- och verktygs-

satser, vilket bidrar till förebyggande och avhjälpande underhåll vid krigsförbanden.

Försvarsmakten vidmakthåller fortsatt hemvärnsförbanden för nationella uppgifter som skydd och bevakning av skyddsvärda militära objekt och verksamheter, samt samhällsviktig civil infrastruktur. Fyra granatkastarplutoner och bataljonsledningsförmåga till hemvärnsförbanden utvecklas fortsatt. Personalförsörjning av hemvärnsförbanden planeras ske genom grundutbildning samordnad med övriga delar i Försvarsmakten och genom rekrytering från övriga krigsförband när personal lämnar anställning i Försvarsmakten.

Förbandsreserven är i huvudsak bemannad genom avkastning från motsvarande enheter i krigsförbanden samt ur personalreserven. I syfte att utveckla förbandsreserven och minska tiden för iståndsättande planerar Försvarsmakten för att, i begränsad omfattning och i den mån ekonomiskt utrymme frigörs i ordinarie planering, repetitionsutbilda den krigsplacerade personalen. Detta kan till exempel ske genom inmönstringsövningar och krigsförbandskurser i syfte att återta grundläggande soldatfärdigheter och säkerställa krigsplacerad personals tjänstbarhet. Även kortare repetitionsutbildning gör att krigsplaceringsskyldigheten förlängs för den personal som är krigsplacerad med stöd av Lagen (1994:1809) om totalförsvarspflicht. Krigsförbandsövningar genomförs först efter anvisning om iståndsättande. Tillgången till materiel för förbandsreservens förband bör fortsatt säkerställas ur materielreserven samt, där materiel saknas, genom uttagning eller planerad anskaffning.

2.4. Utveckling

Försvarsmaktens forskning och utveckling har i perioden ett fortsatt långsiktigt perspektiv i syfte att öka möjligheten att möta framtida hot. Behovet av kompetens inom nya områden identifieras kontinuerligt och värderas och balanseras mot befintliga områden.

Verksamheten fortsätter inom samma områden som tidigare och med i huvudsak samma fördelning av medel. Särskild förstärkning sker dock inom områden som är integritetskritiska och som tidigare har bedrivits på underkritisk nivå. Exempel på sådana områden är sensorer och signaturanpassning, telekrig, verkan och skydd samt undervattens teknik. Verksamheten inom exempelvis operationer i cybermiljön, autonomi och artificiell intelligens, planeras fortsatt att öka.

Försvarsmakten har inom nuvarande ekonomiska nivåer inte förutsättningar att finansiera ett deltagande i *European Defence Fund*.

2.5. Övrig dimensionerande verksamhet

Försvarsmakten bedriver exportstöd och genomför exportåtaganden. Verksamheten finansieras med avgifter som tas ut med full kostnadstäckning som ekonomiskt mål. I syfte att minimera påverkan på den militära förmågan är det angeläget att

Försvarsmaktens medverkan i huvudsak begränsas till avgörande skeden i exportansträngningarna och sker med god framförhållning samt att Försvarsmakten ges möjlighet att bedöma försvarsnyttan med aktuella projekt. Områden som är aktuella för stöd under planeringsperioden är bland annat stridsflyg- och undervattensförmåga.

Försvarsmakten planerar för statsceremoniell verksamhet omfattande paraderande trupp och försvarsmusik vid statsbesök, mottagningar av främmande sändebud (audienser), riksmötets öppnande, händelser inom kungahuset, när regeringen i övrigt så begär samt vid officiella nationella minneshögtider (exempelvis Veterandagen). Verksamheten omfattar även högvakt med paraderande trupp och försvarsmusik vid statschefens residens inklusive bevakningsuppgifter i anslutning till Stockholms och Drottningholms slott.

2.6. Fredsfrämjande verksamhet m.m.

Aktiviteter inom fredsfrämjande verksamhet m.m. ska kunna ske med kort varsel. Försvarsmakten planerar för en fortsättning av 2019 års verksamhet.

Detta innebär att inom ramen för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik planeras för att genomföra verksamhet inom projekten europeisk sjukvårdsförmåga och kompetenscenter för EU:s militära utbildningsinsatser inom ramen för Pesco. Därutöver planerar Försvarsmakten för att ställa personal till förfogande till EU-delegationer, framför allt i Ukraina och Kenya/Somalia.

Inom ramen för FN:s fredsbevarande planeras för insatserna

- UNTSO (FN:s insats i Mellanöstern)
- MONUSCO (FN:s insats i Demokratiska republiken Kongo)
- MINURSO (FN:s insats i Västsahara)
- UNMISS (FN:s insats i Sydsudan)
- UNMOGIP (FN:s mission i gränsområdet mellan Indien och Pakistan)
- NNSC (Neutrala nationernas övervakningskommission i Korea)

Därutöver planeras för annan insatsnära verksamhet i form av till exempel insatsförberedande utbildning, samverkan mellan myndigheter, bidrag till internationella organisationers policy- och metodutveckling samt utbildning i franska.

2.7. Stöd till samhället

Försvarsmakten fortsätter att, gemensamt med Säkerhetspolisen och Försvarets radioanstalt, utarbeta nationella hotbilda-bedomningar inom ramen för Nationellt Center för Terrorhotbedömning (NCT). Därtill bidrar Försvarsmakten med stöd till polisen med helikopterkapacitet i enlighet med regeringens beslut.

Försvarsmakten genomför därtill stödverksamhet vid uppkomna händelser i den mån det är möjligt med hänsyn till myndighetens verksamhet i övrigt.

2.8. Utveckling av totalförsvaret

Arbetet med totalförsvarets utveckling fortsätter med utgångspunkt i den grundsyn för totalförvarsplanering som Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tagit fram.

Försvarsmakten planerar för att delta i och stödja övningar på regional och lokal nivå som innehåller delar som rör totalförsvaret. Under 2020 sker deltagande i Totalförvarsövning.

Försvarsmakten ska med stöd av Försvarets materielverk påbörja planering för totalförsvaret tillsammans med privata företag. Detta innebär även att teckna avtal eller ta fram föreskifter där detta är nödvändigt. Erfarenheter från andra länder och organisationer kommer att tas till vara.

Försvarsmakten redovisade i budgetunderlaget för 2019 myndighetens syn på nya statsisbrytare. Försvarsmakten ser positivt på möjligheter till merutnyttjande men har med nuvarande planering inte förutsättning att ekonomiskt bidra till en kommande anskaffning utan att det påverkar annan verksamhet.

2.9. Personalförsörjning

Den långsiktiga personalförsörjningen är en viktig fråga för Försvarsmakten. Inom vissa nyckelkompetenser finns stora utmaningar och stora pensionsavgångar väntar. Försvarsmakten har bland annat med anledning av detta anpassat sin planering för att inom tilldelad ekonomi redan 2020 grundutbilda upp till 5 000 personer i syfte att utöka rekryteringsbasen till officersyrket och fortsatt karriär som anställd eller frivillig i Försvarsmakten. I syfte att möjliggöra en framtida tillväxt har Försvarsmakten även påbörjat förberedelser för att kunna genomföra grundutbildning med värnpliktiga befäl.

Med en ökad rekryteringsbas lägger Försvarsmakten grunden för att långsiktigt kunna tillväxa till en större organisation. Försvarsmakten bedömer dock att detta inte är tillräckligt och att det finns fortsatta behov av åtgärder för att rekrytera och behålla personal, både med militär och med civil bakgrund och kompetens.

Omvärldsutvecklingen påverkar också personalförsörjningen, till exempel genom krav på kompetens inom helt nya områden. Ett sådant område är cyber där Försvarsmakten stärker förmågan genom att genomföra en pilotutbildning av ”cybersoldater”.

Försvarsmakten har uppfattat att Totalförsvarets rekryteringsmyndighet i sin samverkan med Förvarshögskolan de senaste åren anmält utmaningar med att ha tillräcklig kapacitet i förhållande till antalet som behöver provas inför Officersutbildning vid Förvarshögskolan. Anledningen är främst det ökande behovet av

prövningar inför värnplikt och polisutbildning, som Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har reglerade uppdrag att genomföra, både i myndighetens instruktion och i regleringsbrev.

För att inte antagningen av studenter till Officersprogrammet ska begränsas av kapaciteten för urvalstester bedömer Försvarsmakten att det är angeläget att även uppdraget att tillhandahålla tillräcklig prövningskapacitet för Officersprogrammet regleras i styrningen av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet. Försvarsmaktens uppfattning är att samtliga sökande till Officersprogrammet ska kunna provas.

3. Förslag till finansiering

3.1. Förslag till anslagsfördelning

Tabellen nedan visar Försvarsmaktens förslag till fördelning per anslag av anvisade ramar med utgångspunkt i riksdagens rambeslut om statens budget 2019 med beslut om ramar för 2019 och beräknade ramar för 2020 respektive 2021 (bet. 2018/19:FiU1) och regleringsbrev för budgetåret 2019. Den beräknade ekonomiska ramarna för år 2021 har prolangerats för övriga budgetår som planeringen omfattar..

Tabell 2 Förslag till fördelning per anslag (mnkr, prisläge 2019, år 2018 i prisläge 2018).

Anslag	2018 Utfall	2019 Prognos	2020 Plan	2021 Plan	2022 Plan
1:1 ap.1 Förbandsverksamhet och beredskap	27 191	28 387	29 850	29 908	29 908
1:1 ap.2 Förbandsverksamhet och beredskap – STÅP	42	75	107	107	107
1:1 ap.3 Vidmakthållande av materiel och anläggningar	6 333	6 713	7 313	9 113	9 113
1:1 ap.4 MUST	893	963	963	963	963
Summa anslag 1:1	34 459	36 138	38 223	40 091	40 091
1:2 ap.1 Försvarsmaktens väpnade insatser internationellt samt Athena	981	1 096	1 096	1 096	1 096
1:2 ap.2 Försvarsmaktens övriga insatser internationellt	55	67	67	67	67
Summa anslag 1:2	1 037	1 163	1 163	1 163	1 163
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar (tidigare struktur)	10 728	-	-	-	-
1:3 ap.2 Anskaffning av mate-	-	2 384 ¹⁰	2 833	2 930	2 930

¹⁰ Försvarsmakten hemställde den 25 januari 2019 (Hemställan om förändrad ekonomisk fördelning inom anslag 1:3, FM2017-11490:50) om en förändrad fördelning mellan anslagspost 1 och 2 inom anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*. Hemställan innebär att anslag 1:3 ap.2 *Anskaffning av materiel och anläggningar* utökas med 337 miljoner kronor samtidigt som

Anslag	2018	2019	2020	2021	2022
riell och anläggningar					
Summa anslag 1:3	10 728	2 384	2 833	2 930	2 930
1:4 Forskning och teknikutveckling	635	692	717	717	717
Summa anslag 1:4	635	692	717	717	717
Fredsfrämjande verksamhet	55	65	65	65	65
Summa UD 1:2.1	55	65	65	65	65
Summa totalt	46 913	40 442	43 011	44 966	44 966

3.2. Överväganden kring anslagsfördelning

Den verksamhetsövergång som genomförts från Försvarets materielverk till Försvarsmakten ska vara kostnadsneutral. Försvarsmakten bedriver i samband med verksamhetsövergången ett arbete för att säkerställa god finansiell kontroll samt för att analysera påverkan på myndighetens finansiella planering. Myndighetens analys pekar framförallt mot att anslag 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* behöver förstärkas för att kompensera för de effekter som uppstått efter verksamhetsövergången och övergången till ny finansieringsmodell. Beräkningar avseende baslinjen för verksamhetsövergången är dock ännu inte avslutade varför Försvarsmakten kan komma att behöva återkomma med förslag till förändringar i fördelning mellan anslagsposter.

Med anledning av den nya finansiella styrmodellen, genomförd verksamhetsövergång, planeringen för att omsätta de ekonomiska tillskotten 2019-2021 och därefter samt genomfört bokslut för 2018, finns behov av att tillsammans mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk analysera och kvalitetssäkra nuvarande förslag till fördelning och finansiering av anslag och anslagsposter. Bland annat bygger storleken på anslagsposten 1.11 ap.4 *Direkta utgifter i materielanskaffningen* i Försvarsmaktens investeringsplan på de preliminära värden Försvarets materielverk lämnade till Försvarsmakten i december avseende beställd produktion samt Försvarsmaktens antagande om behovet av tillskott på 1.11 ap.4 *Direkta utgifter i materielanskaffningen* på ännu ej beställd produktion. Försvarets materielverks nivå på 1.11 ap.4 *Direkta utgifter i materielanskaffningen* inom budgetunderlaget för 2020 utgår från den nivå som anges i årets regleringsbrev. Försvarets materielverks pågående transformering till ny finansiell modell samt beräkningar av behov av medel med hänsyn till ej beställd produktion på 1.11 ap.4 *Direkta utgifter i materielanskaffningen* är en del av kvalitetssäkringen enligt ovan.

Det myndighetsgemensamma arbetet kommer att vara genomfört 26 april 2019 varefter förslag till justeringar mellan anslag och anslagsposter kan komma att föreslås.

anslag 1:3 ap.1 *Leverantörsutgifter för leveranser* reduceras med motsvarande summa. Försvarsmaktens hemställan är inte inarbetad i förslag till fördelning per anslag.

3.3. Avgifter och andra inkomster

Från och med 1 januari 2019 styrs Försvarsmaktens avgiftsbemyndigande i huvudsak genom förordning (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten. Fram till 31 december 2018 fattade regeringen i huvudsak beslut om Försvarsmaktens avgiftsbemyndigande inom ramen för det årliga regleringsbrevet. Innehållet i avgiftsbemyndigandet är i sak oförändrat och de ändringar som trädde i kraft vid årsskiftet rör endast styrformen. Mot bakgrund av de beslutade ändringarna föreslår Försvarsmakten vissa justeringar i indelningen av verksamheten för att myndighetens redovisning från och med 2020 i större utsträckning ska överensstämma med indelningen i de av regeringen beslutade bemyndigandena.

Tabell 3 Avgiftsinkomster i uppdragsverksamhet.

(tkr)	2018 Utfall	2019 Prognos intäkt	2019 Prognos kostnad	2019 +/-	2020 Plan intäkt	2020 Plan kostnad	2020 +/-	2021 Plan intäkt	2021 Plan kostnad	2021 +/-	2022 Plan intäkt	2022 Plan kostnad	2022 +/-
Verkstadsverksamhet ¹	136 951	329 000	329 000	0	329 000	329 000	0	329 000	329 000	0	329 000	329 000	0
Reservmateriel	163 011	75 000	75 000	0									
Drivmedel	33 118	35 000	35 000	0									
Försvarslogistik ²					110 000	110 000	0	110 000	110 000	0	110 000	110 000	0
Utbildnings- och övningsverksamhet	499 339	396 000	396 000	0									
Internationella mili- tära test-, utbildnings- och övningsverksam- het	12 843	7 000	7 000	0									
Övning och utbild- ning ³					403 000	403 000	0	403 000	403 000	0	403 000	403 000	0
Flygtransporter	6 052	2 000	2 000	0									
Övrig transportverk- samhet	15 452	6 400	6 400	0									
Transportverksamhet ⁴					8 400	8 400	0	8 400	8 400	0	8 400	8 400	0
Statsflyg	5 202	10 000	51 000	-41 000	10 000	51 000	-41 000	10 000	51 000	-41 000	10 000	51 000	-41 000
Elev- och befälshotell	1 235	1 400	1 400	0									
Rumsuthyrning i Försvarsmaktens förläggningar ⁵					1 400	1 400	0	1 400	1 400	0	1 400	1 400	0

(tkr)	2018 Utfall	2019 Prognos intäkt	2019 Prognos kostnad	2019 +/-	2020 Plan intäkt	2020 Plan kostnad	2020 +/-	2021 Plan intäkt	2021 Plan kostnad	2021 +/-	2022 Plan intäkt	2022 Plan kostnad	2022 +/-
Stöd till civil verksamhet	834	1 500	1 500	0	1 500	1 500	0	1 500	1 500	0	1 500	1 500	0
Övrig uppdragsverksamhet	14 887	15 000	15 000	0	15 000	15 000	0	15 000	15 000	0	15 000	15 000	0
SUMMA	888 924	878 300	919 300	-41 000	878 300	919 300	-41 000	878 300	919 300	-41 000	878 300	919 300	-41 000

1. Försvarmakten kommer under 2019 att se över de intäkter som redovisas mot Verkstadsverksamhet med inriktning att intäkterna bör fördelas mellan Försvarslogistik (38 § SFS 2007:1266) och Stöd till materielutveckling (37 § pkt 5 SFS 2007:1266).

2. Försvarslogistik föreslås från och med 2020 ersätta Reservmateriel och Drivmedel

3. Utbildning och övning föreslås från och med 2020 ersätta Utbildnings- och övningsverksamhet samt Internationella militära test-, utbildnings- och övningsverksamhet

4. Transportverksamhet föreslås från och med 2020 ersätta Flygtransporter samt Övrig transportverksamhet

5. Elev- och befälshotell föreslås från och med 2020 byta benämning till Rumsuthyrning i Försvarmaktens anläggningar

Tabell 4 Avgiftsinkomster enligt 4 § avgiftsförordningen.

(tkr)	2018 Utfall	2019 Prognos	2020 Plan	2021 Plan	2022 Plan
Totalt § 4 avgiftsinkomster	420 905	400 000	400 000	400 000	400 000

Tabell 5 Intäkter av övriga ersättningar.

(tkr)	2018 Utfall	2019 Prognos	2020 Plan	2021 Plan	2022 Plan
Royalties, viten m.m.	41 423	30 000	30 000	30 000	30 000
Övertalig materiel	25 585	15 000	15 000	15 000	15 000
Summa	67 008	45 000	45 000	45 000	45 000

Tabell 6 Intäkter som redovisas mot inkomsttitel.

(tkr)	2018 Utfall	2019 Prognos	2020 Plan	2021 Plan	2022 Plan
Återbetalning FN 1425	62 946	62 946	62 946	23 545	23 545

Tabell 7 Belastande avgifter i offentligrättslig verksamhet som Försvarsmakten disponerar.

(tkr)	2018 Utfall	2019 Prognos	2020 Plan	2021 Plan	2022 Plan
Totalt 15§ Avgiftsinkomster	27	27	27	27	27

3.4. Räntekontokredit, anslagskredit och anslagssparande

Försvarsmaktens behov av räntekontokredit kvarstår på nuvarande nivå omfattande 1 200 miljoner kronor årligen. Därtill har Försvarsmakten behov av en övrig kredit. Den övriga krediten baseras på den kreditavvecklingsplan som utgår från implementeringen av ny finansiell styrmodell och bör under 2020 uppgå till 900 miljoner kronor på anslaget 1:1 ap.3 *Vidmakthållande av materiel och anläggningar* och till 100 miljoner kronor på anslaget 1:3 ap.2 *Anskaffning av materiel och anläggningar*.

Försvarsmakten föreslår att anslagskrediten för 2020 för anslaget 1:1 ap.3 *Vidmakthållande av materiel och anläggningar* samt anslaget 1:3 ap.2 *Anskaffning av materiel och anläggningar* ska vara 10 procent. Därutöver föreslår Försvarsmakten att eventuellt anslagssparande på dessa anslag får disponeras i sin helhet. Försvarsmaktens förslag är i enlighet med den utredning¹¹ som ligger till grund

¹¹ Betänkande av investeringsplanering för försvarsmateriel, Investeringsplanering för försvarsmateriel – En ny planerings-, besluts- och uppföljningsprocess, SOU 2014:15.

för planerings- besluts- och uppföljningsmodellen inom materieförsörjningen samt utredningen¹² som ligger till grund för den nya finansiella styrmodellen. Det är enligt Försvarsmaktens bedömning även enviktig förutsättning för att tilldelad ekonomi effektivt ska kunna omsättas i föreslagna investeringar.

4. Förslag till förändringar i förordningar

4.1. Förslag till ändring i förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten

Häriigenom föreskrivs ifråga om förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten

- att bilaga 1 ska ha följande lydelse.

Organisationsenheter i Försvarsmakten (grundorganisationen) Bilaga 1

Nuvarande lydelse

<i>Benämning</i>	<i>Lokalisering</i>	<i>Anmärkning</i>
LEDNING		
Högkvarteret (HKV)	Stockholm	
Försvarsgrensstaber (FGS)		
Arméstaben (AST)	Enköping	
Marinstaben (MS)	Haninge/Muskö	
Flygstaben (FS)	Uppsala	

Föreslagen lydelse

<i>Benämning</i>	<i>Lokalisering</i>	<i>Anmärkning</i>
LEDNING		
Högkvarteret (HKV)	Stockholm	
Försvarsgrensstaber (FGS)		
Arméstaben (AST)	Enköping	
Marinstaben (MS)	Haninge/Muskö	
Flygstaben (FS)	Uppsala	

Militärregionstaber

¹² Logistik för högre försvarsberedskap, SOU 2016:88.

<i>Benämning</i>	<i>Lokalisering</i>	<i>Anmärkning</i>
<i>Norra Militärregionstaben (MR N)</i>	<i>Boden</i>	<i>Lapplandsjägargruppen i Kiruna Norrbottensgruppen i Boden Västerbottensgruppen i Umeå Västernorrlandsgruppen i Härnösand Fältjägargruppen i Östersund</i>
<i>Mellersta Militärregionstaben (MR M)</i>	<i>Upplands- Bro/Kungsängen</i>	<i>Livgardesgruppen i Upplands- Bro Dalregementsgruppen i Falun Gävleborgsgruppen i Gävle Upplands-och Västmanlands- gruppen i Enköping Södermanlandsgruppen i Strängnäs Södertörnsgruppen i Haninge</i>
<i>Västra Militärregionstaben (MR V)</i>	<i>Skövde</i>	<i>Örebro/Värmlandsgruppen i Karlskoga/Villingsberg Skaraborgsgruppen i Skövde Bohus-Dalsgruppen i Udde- valla/Skredsvik Elfsborgsgruppen i Göteborg Hallandsgruppen i Halmstad</i>
<i>Södra Militärregionstaben (MR S)</i>	<i>Lund/Revinge</i>	<i>Livgrenadjärgruppen i Linköping Smålandsgruppen i Eksjö Kalmar- och Kronobergsgruppen i Växjö Blekingegruppen i Karlskrona Skånska gruppen i Lund/Revinge</i>